ఏటి ఒడ్డు చేపలు

కొండల్లో ఎక్కడో ఉధృతంగా వాన కురిసినప్పుడు ఎడారి పాయగా మన్ను తిన్న పాములా సచ్చుగా పడుండే పెన్నానది ప్రాణం పోసుకుని బుసబుసా పొంగుతుంది. ఎక్కడెక్కడి కాలువలూ, ఇసుక దిబ్బలూ సజీవ జలాలతో పునీతమై పోతాయి. వరద నీరు పరవళ్ళు తొక్కుతుంది. ముళ్ళ కంపలూ, చెత్తాచెదారం సమూలంగా పెకలించుకుపోతాయి. అంతకాలం చైతన్యం లేకుండా పడి ఉన్నందుకు ఆగ్రహంతో పెన్న మహోగ్ర రూపం ధరించి తనలోని కాలుష్యాన్ని తానే నోరు తెరిచి మింగేస్తుంది. కుబుసం విడిచిన మహాసర్పంలా కొండలమధ్య, గుట్టల మధ్య, అడవుల మధ్య మెలికలు తిరుగుతూ గలగలా జలజలా జరజరా బిరబిరా ఉరకలెత్తిపోతుంది. కొన్ని చోట్ల అణుకువగా సద్దులేక ప్రవహిస్తుంది. కళ్లు మూసుకుని కమ్మని నిద్రలో తేలిపోయే జవరాలిగా తోస్తుంది. కొన్నిచోట్ల నీటి కురులు విరబోసుకుని హోరుపెడుతూ భయం గొలుపుతుంది. చివరికి మహోత్సాహంతో పరుగులు పెడుతూ వెళ్లి సముద్రంలో పడి లీనమైపోతుంది.

అయితే ఆ జీవ చైతన్యం ఎప్పుడోగానీ చూసే భాగ్యం కలగదు. పెన్న జీవనది కాదు. వరద వచ్చినప్పుడే ఆ నయనానందకరమైన సుందర దృశ్యం. లేనప్పుడు లేదు. ఏటేటా ఆసల్లేదు. ఎప్పుడో మూడేళ్ళకో, నాలుగేళ్ళకో ఒకసారి, ఒకవేళ వరద వచ్చినా ఆనకట్ట అడ్డుపడి ఆ నీరు అక్కడికక్కడే గింగిరాలు తిరుగుతుంది. ముందుకు వెళ్ళే దారి కోసం వెంపర్లాడుతుంది. దాని ఆగ్రహం హద్దు మీరిందా సరే సరి. ఆనకట్ట తలుపులు తెరుచుకుంటాయి. లేదా పొగరణిగి అది అక్కడికక్కడే సర్దుకుంటుంది. పుట్టలోకి వెళ్ళిన పాములా ఉంగలు చుట్టుకు పడుకుంటుంది. మచ్చికైన ఏనుగులా వయ్యారంగా పంట కాలవల గుండా వెళ్ళి ఊసరక్షేత్రాలు పండిస్తుంది. మళ్ళీ ఎండాకాలానికి ఎండిపోతుంది. అది వెళ్ళే మార్గమంతా సన్నని గీత రూపంలో ఉన్న ఎడారిలా పొడవుగా పరుచుకుంటుంది.

నీళ్లు లేని నదిలో మళ్లీ ముళ్ల కంపలు లేస్తాయి. పల్లేరుకాయలు విజృంభిస్తాయి. జనం ఇసక మేటల్లో కరబూజు కాయలు పండించుకుంటారు. ఊరివాళ్లు నదిని విశాలమైన

పాయిఖానా దొడ్డిగా వినియోగిస్తారు. ఏట్లో నేరాలు ప్రబలుతాయి. అక్రమ సంబంధాల వాళ్ళు చీకటిపడ్డాక ఏట్లో రమిస్తారు. బుద్ధిమంతులు ఇంటివాళ్ల గొడవ లేకుండా కులాసాగా ఏట్లో మందు కొడతారు. చీట్ల పేకలవాళ్లు పోలీసుల బెడద లేకుండా ఏట్లోకి వెళ్లి మంగతాయిగా పేరుపడ్డ మూడు ముక్కలాట ఆడతారు. కొందరు జోరుగా గంజాయి దమ్ము కొడతారు. పిల్లల్ని కనిపారేసేవాళ్లు పురిటి బిడ్డల్ని తెచ్చి అక్కడే పడేస్తారు. ఫ్యాక్షనిస్టు పొలిటిక్సుల వాళ్లు మనుషుల్ని నిలువునా చంపి శవాల్ని తెచ్చి అక్కడ పారేస్తారు. ఇవన్నీ తన గుండెమీద జరుగుతున్నా తెలుసుకోలేని పెన్నా నది వెల్లకిలా పడి కుంభకర్ణుడి నిద్రపోతుంది.

పెన్నా నది చాలా చోట్ల ఊళ్ల నానుకుని ప్రవహిస్తుంది. వాటిలో కొన్ని పెద్ద పెద్ద పట్టణాలూ ఉన్నాయి. ఒక మోస్తరు ఊళ్లూ ఉన్నాయి. కొన్ని చిన్న చిన్న పల్లెలూ ఉన్నాయి. పల్లెవాసులు తరతరాలుగా పట్టణాలకు వచ్చి స్థిరపడ్డం అలవాటు చేసుకున్నారు. దానికి చాలావరకు కరువు కాటకాలూ, చేతివృత్తులు గడవకపోవడాల వంటివే కారణం. అలా పట్టణాలకు తరలి వచ్చిన వాళ్ళలో ఎక్కువమంది పొలమూ పుట్రా, ఇల్లూ వాకిలీ లేని నిరుపేద జనమే. అలాంటివాళ్లకు పట్టణం నడిబొడ్డున ఉండడానికి వసతి ఎక్కడ దొరుకుతుంది? అందువల్ల వాళ్లంతా ఊరి చివర్లకు పోతారు. అలా ఊరి చివర్ల కూడా చోటు దొరకని వాళ్లు ఏట్లోకి పోయి ఇసుక దిబ్బల్లోనే కొట్టాలు వేసుకుంటారు. అలాంటివి గతంలో కంటే ఇప్పుడే ఎక్కువ జరుగుతున్నాయి. ఎక్కడెక్కడి జనం పట్టణాలకు రావడం ఎక్కువైపోవడంతో ఒక మోస్తరు ఊళ్లల్లో కూడా ఏటి ఒడ్డున ఇసుక దిబ్బలు అదృశ్యమైపోతున్నాయి. కొన్ని ఇళ్లు ఏకంగా ఏట్లోకే పాక్కుంటూ వెళ్తున్నాయి. ఎప్పుడో ఒకసారి పెన్నా నది వల్ల ముంపు తప్పదని అందరికీ తెలుసు. అయితే అందుకు అంగీకరించడానికి మాత్రం ఎవరూ సిద్ధంగా ఉండరు. ఎప్పుడో రాబోయే ప్రమాదం గురించి ఆలోచించడానికి కూడా ఎవరికీ సమయం లేదు. అదేం విచిత్రమో పెన్నా నదికి వరదలు వచ్చినప్పుడు కూడా ఆ నది ఈ పేదవాళ్ళ కొట్టాల మీద జాలితో కాబోలు వాటి నంటకుండా అల్లంత దూరంలోనే ప్రవహిస్తూ వెళ్ళిపోతుంది. దాంతో ఏటిగట్టు వాళ్ళకు నది మీద గొప్పగా నమ్మకం కుదిరిపోయి పక్కా ఇళ్లు కూడా కట్టేసుకుంటున్నారు. ప్రభుత్వం అలాంటి వాళ్ళకు డీ ఫారాలు కూడా మంజూరు చేస్తోంది.

వరాలు స్వంత ఊరు పెన్నానది ఒడ్డున ఉన్న ఒక మోస్తరు ఊళ్ళలో ఒకటి. వరాలుది సాలె కుటుంబం. వరాలు తండ్రి కాలంలో ఆ ఊళ్లో ఆ వృత్తికి గిరాకీ లేకుండా పోయింది. దాంతో తన వృత్తికి విలువ వున్న చోటుకి వరాలు తండ్రి కుటుంబంతో సహా దేశం

విడిచి వెళ్ళాడు. ఆ వెళ్ళిన చోటే చనిపోయాడు. వరాలుకి ఒక నాయనమ్మ ఉంది. ఆమెకు ఉన్న ఊరు విడిచిపెట్టి వెళ్లడం ఆ కాలంలోనే ఇష్టంలేదు. వరాలు తండ్రి చనిపోయాక ఆమెకూ అవసానకాలం దగ్గరపడింది. "ఒరే వరాలూ! నన్ను మా ఊర్లో పాతిపెట్టరా నాయనా!" అని రోజూ వరాలు చేతులు పట్టుకుని ఏడ్చేది.

వరాలుకు నాయనమ్మ అంటే చాలా ఇష్టం. తను పుట్టి పధ్నాలుగేళ్లు వచ్చేవరకూ పెరిగిన ఊరంటే కూడా ఇష్టం. అదీకాక ఇప్పుడున్న ఊళ్ళో కూడా పరిస్థితులు ఇదివరకటిలా లేవు. ఇక్కడి కష్టాలు అక్కడా ఉన్నాయి. ఎక్కడా కష్టాలు తప్పవు. ఆ కష్టాలేవో కన్నతల్లి లాంటి స్వంత ఊళ్లోనే పడితే? ఆలోచన రావడం ఆలస్యంగా వరాలు తమ ఊరు వెళ్లి అక్కడ వృత్తి ఎలా జరుగుతుందో కనుక్కున్నాడు. అక్కణ్ణించి తిరిగి వస్తూనే ముసలామెకు శుభవార్త చెవిన వేశాడు. "ఇప్పుడక్కడ చేనేత పని పూర్వమంత కనాకష్టంగా లేదంట నాయనమ్మా! ఇక్కడి కన్నా అక్కడ్నే బాగా జరుగుతుంది."

ఆ శుభవార్త వినగానే ముసలామె పొంగిపోయింది. "అయితే బిర్న నన్నాడికి కొండబో నాయనా! ఎన్నాళ్లాయె ఆ ఊరు చూసి? ఈ దినానికి ఇరవై ఏళ్లయిపాయ!" అంది.

వరాలు భార్య మాత్రం ఆ వార్త విని అంతగా సంతోషించలేదు. పైగా కలవరపడింది. "అది కాదు, ఇన్నేండ్లుగా ఈడనే ఉండిపోతిమి. ఇప్పుడు మల్లా ఆటికి పోవాల్నంటే అయ్యే పనేనా? ఎంత సొంతూరైనా అది మనకియ్యాల కొత్తే. ఈ ఇరవై ఏండ్లుగా ఆడ మనుషులెట్టెట్ట మారినారో యేందో మనకు దెల్వకుండగనే ఆటికి పోతానంటం యెర్రి పని గాదేమి? నా మాటిను. ఆటికి పొయ్యే మాట చెల్లుకో! ఈడ తినేదీ ఆ రెండు ముద్దలే. ఆడ తినేది ఆ రెండు ముద్దలే. దానికింత మందిమి ఆటికే బోవాల్నా? మీ నాయనమ్మకు నే జెప్తా, నువ్వు మాత్రం ఆటికి పొయ్యే పని పెట్టుకోగాక."

వరాలు ఆ మాటకు కోపం తెచ్చుకున్నాడు. "థూ, నీ యవ్వ! నువ్వెప్పుడూ యింతే. ఆడ యేందేందుండాదో నీకు తెల్సునా అని. ఎనెన్ని మగ్గాలాడతా వుండాయేంది లెక్క! కరెంటు మగ్గాలు గూడా వచ్చేసినాయి. నువ్వింకేం మాట్లాడగాక. బిర్న సామాను సర్దు. నాయనమ్మనీ, పిల్లకాయల్నీ తీసుకొని మనం ఆటికే బోవాల. ఎల్నాక నువ్వే అంటావు మంచి పని చేసినావూ అని."

వరాలు భార్య ఇక పైకేం మాట్లాడకుండా లోలోపలే సణుక్కుంది. ఆమె పుట్టినిల్లూ ఆ ఊరివైపే. అయితే అవసరం పడితే సాయం రావడానికి తన తరపువాళ్లు ఇప్పుడక్కడ ఎవరూ లేరు. అంతా పొట్ట చేత పట్టుకొని ఎప్పుడో చెరో దిక్కూ వెళ్లిపోయారు. వరాలుకి తల్లి లేదు. అతని తండ్రి కంటే ముందే పోయింది. అత్తగారైనా ఉండి ఉంటే ఆమెతో

చెప్పి వరాలు ప్రయత్నం ఆపి ఉండేది. తన అత్తగారు అందరి అత్తగార్లలా కాదు. ప్రతిదానికీ తననే వెనకేసుకొచ్చేది. కేవలం ముసలామె చాదస్తంగా ఏడ్చే మాట పట్టుకొని ఇప్పుడు తన భర్త ఇరవై ఏళ్లుగా అన్నం పెట్టిన ఊరు వదిలి తిరిగిపోతానంటున్నాడు. పోయాక ఏమేం జరుగుతుందో! అక్కడి పరిస్థితులు ఇప్పుడెలా మారిపోయాయో! తల్చుకుంటేనే ఆమెకు బెంగగా వుంది.

వరాలు చివరికి తన మాటే నెగ్గించుకున్నాడు. ముసలామెని, భార్యనీ, ముగ్గురు కొడుకులు, ఒక కూతుర్నీ, ఒక పెళ్ళికాని చెల్లెల్నీ – ఇంత కుటుంబాన్ని బయల్దేరదీసి స్వంత ఊరికి ప్రయాణం కట్టాడు.

స్వంత ఊళ్లో అతనుండడానికి గజం స్థలం కూడా లేదు. కొన్నాళ్లు ఊరి మధ్యనే ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని కాపురం పెట్టాడు. తర్వాత కొన్నాళ్లకే అద్దె కట్టలేని పరిస్థితి వచ్చి పడింది. అప్పుడు పెన్నానది తనలోకి ఆహ్వానించిందతన్ని. నేరుగా పెన్నా నదిలోకి వెళ్లిపోయి చాలామందిలా అక్కడ కొంత స్థలం ఆక్రమించుకుని నాలుగు గుంజలు పాతి కొట్టం వేసుకున్నాడు. ఈ స్థలం ఎందుకు ఆక్రమించుకున్నావని అప్పుడతన్ని ఎవరూ అడగలేదు.

ఆ ఊరికి తిరిగొచ్చిన చాలా రోజులకు గానీ అక్కడ కాపురం చేయడంలో అసలైన సాధకబాధకాలేమిటో అతనికి తెలిసిరాలేదు. ఊళ్లో చేనేత పరిశ్రమ గతంలోకంటే ఇప్పుడు మంచి దశలో ఉంది. అయితే పోటీ ఎక్కువగా ఉంది. మధ్య దళారుల బెడద కూడా ఎక్కువగా ఉంది. తాము నేసిన బట్టలు తామే అమ్ముకోడానికి లేదు. వేరే ఎవరి ద్వారానో అవి మార్కెట్లోకి వెళ్ళాలి. గతంలో తమకు తెలిసిన వాళ్లు ఇంకా ఉన్నారు. అయితే వాళ్ళు మాటలు చెప్పినంత తేలిగ్గా చేతల్లో సాయం చేయరు. ఏం చేయబోయినా అంతా కొత్తగానే వుంది. ఎలాగోలా ఊళ్లో ఇంకా పరిచయాలు పెరిగేదాకా సర్దుకుపోవల్సిన పరిస్థితి.

వరాలు పెన్నలో స్థలం ఆక్రమించినప్పుడు కూడా అతని భార్య సణిగింది. “అదికాదయ్యా! ఏటికి నీళ్లొస్తే కొంప మునిగిపోదా?” అని.

“యేం మునిగిపోదులే. ఈడంతా మన్తోపాటే యెంత మంది ఇళ్లేసుకోలేదేంటి? వాండ్లకంతా లేని భయం నీకెందుకంట?” అని కసిరాడు వరాలు.

ముసలామెకు మాత్రం తమ ఊరికి తాము తిరిగి రావడం గొప్ప సంతోషంగా ఉంది. దిగులు పూర్తిగా మర్చిపోయింది. ఇదివరకటి కంటే ఉల్లాసంగా తయారైంది. చావు కూడా ఆమెని చూసి దూరంగా పారిపోయిందా అనిపిస్తుంది. ఈ లెక్కన ముసలామె నూరేళ్లకు పైగానే బతికేలా ఉంది.

పిల్లలకు కూడా మంచి హుషారుగా ఉంది. కొత్త చోటు. కొత్త మొహాలు. కొత్త స్థలం. అంతా వాళ్ళకు అద్భుతంగా కొత్త ప్రపంచంలోకి వచ్చినట్టుగా ఉంది. తాము ఏటి ఒడ్డు నుండడం ఇంకా సరదా కలిగించింది. సాయంత్రమైతే చాలు, వాళ్ళు ఏట్లోకి పరిగెడుతున్నారు. చీకటి పడేదాకా అలుపు లేకుండా ఇసుకలో ఆడుకుంటున్నారు.

తనవాళ్ల మొహాల్లో నవ్వు చూసి వరాలు తన కష్టాలన్నీ మర్చిపోయాడు. తను కూడా ఉల్లాసంగా పనిచేస్తున్నాడు. క్రమంగా మార్కెట్ కూడా అతనికి పట్టుబడనారంభించింది. కొన్నాళ్లకి ఆర్థిక పరిస్థితి కూడా చక్కబడింది. ముఖ్యంగా ఇంటికి అద్దె కట్టాల్సిన అవసరం లేకపోవడం చాలా ఊరట కలిగించింది. చుట్టుపక్కల వాళ్లు కొందరు కొట్టాలు పీకేసి ఇప్పుడు సిమెంటు రేకుల ఇళ్లు కట్టుకుంటున్నారు. తను కూడా ఎప్పుడో ఆ పని చేయాలి. అయితే అందుకు ఇంకా కొన్నాళ్లుంది ఇంకా డబ్బు సంపాయించాలి. పనిలోపడి అతను ప్రపంచాన్నే మర్చిపోయాడు. అతని భార్య కూడా ఇప్పుడు సణగడం లేదు. ఆమె కూడా ఇప్పుడు నవ్వు మొహంతో కనిపించింది. వరాలుకెంతో హాయి నిచ్చింది. అయితే వరాలు భార్యకు మనసులో మాత్రం ఇంకా భయంగానే వుంది. ఎప్పటికైనా ఏరు పొంగితే? వాళ్లక్కడ చేరిన మూడేళ్ల వరకు ఏరు పొంగలేదు.

ఏరు పొంగిన రోజున వరాలు భార్య ఆందోళనకు అంతేలేదు. ఏరు కొంచె ప్రాణం పోసుకోవడం ప్రారంభించగానే ఆమె కంగారు కంగారుగా చుట్టుపక్కల ఇళ్లన్నీ తిరిగింది. ఏరు పొంగితే ఏం చేయాలో అందర్నీ సలహా అడిగింది. ఎవరూ ఏరు పొగుతున్నందుకు చింతిస్తున్నట్లు కనబడలేదు. "మరేం పర్వాలేదు ఏరు పొంగినా యేం కాదు," అనే సమాధానాలు వినిపించాయి. అయినా ఆమెకు భయం తగ్గలేదు. ఇంటికొచ్చాక భర్తకు తన భయం గురించి చెప్పుకుంది.

వరాలు గట్టిగా నవ్వాడు. "ఒసే ఎర్రిదానా! ఏరు పొంగితే మన ఇల్లేనేందే పొయ్యేది? అందరి ఇళ్లూ పోతాయి. ఎవరికీ లేని భయం నీకొక్కదానికీ ఎందుకు? పిల్లకాయలు ఏరు చూస్తామని గోల పెడ్తుండారు. పోదాం పా," అన్నాడు.

వరాలు భార్య తను రాలేనంది. అయినా పిల్లలూ, అతనూ కలిసి ఆమెను లాక్కెళ్లారు. ముసలామె కూడా వచ్చింది.

ఏటిని చూడ్డానికి వచ్చిన జనం కిక్కిరిసిపోయారు. ఏరొచ్చినప్పుడు ఎప్పుడూ ఊళ్ళో ఒక పండగ. ఏదో పెద్ద జాతర జరిగినట్టే. పిల్లల్ని వెంటేసుకుని ఊళ్లో ప్రతి ఒక్కరూ ఏరు చూడ్డానికి వస్తారు. పిల్లలకు బొమ్మలూ, మిఠాయిలూ అమ్మేవాళ్లు, బిచ్చగాళ్లు కూడా జాతరగానే అక్కడ చేరతారు.

వాటిని చూస్తూనే వరాలు పిల్లలు కేరింతలు పెట్టారు. పెళ్లీడొచ్చిన వరాలు చెల్లెలు పసిపిల్లలాగ వాళ్లతో కలిసిపోయింది.

"ఎగుర్లాడాకండిరా, పడతారు!" హెచ్చరించింది వరాలు భార్య.

అయినా పిల్లలు విన్లేదు. "అమ్మా నువ్వూ రా! అయ్యా నాయనా, నువ్వూ రా!" అనరుస్తూ నీటి అంచులదాకా వెళ్లి నీటిలో కాళ్ళు తపతపలాడిస్తూ గెంతారు.

"ఆఁ ఆఁ పడతారు!" కంగారు పడింది వరాలు భార్య.

పిల్లలు అప్పటికే నీళ్లల్లో ముందుకెళ్ళిపోయారు.

పెన్న హోరుమంటూ పారుతోంది. ఆ పిల్లలకు తెలీదు ఇంకా ముందుకు వెళ్ళారంటే, ఆ హోరుకు కాళ్లు తేలిపోతాయి, నీటిలో పడ్డారంటే పోటు మీదున్న ఏరు ఈడ్చుకెళ్ళిపోతుంది. వరాలుకు ఆ సంగతి బాగా తెలుసు. తన పిల్లప్పుడు తనూ అలా ఏట్లో గెంతులు వేసినవాడే.

ఏరొచ్చినప్పుడల్లా ఎవరో ఒకరు అందులో కొట్టుకుపోతూనే ఉంటారు. విషయం తెలిసినవాడు కనుక నీళ్లల్లోకి వెళ్లి తలా ఒకటి తగల్నిచ్చి పిల్లల్ని ఇవతలకి లాక్కొచ్చాడు. అప్పుడు గానీ పిల్లల తల్లి ఆరాటం తగ్గలేదు. పిల్లలు సరదా పాడవడంతో బుంగమూతి పెట్టుకు చూస్తున్నారు. అది గమనించి వరాలు వాళ్ళకు మిఠాయిలు ఇప్పించాడు. దాంతో పిల్లల మొహాలు మళ్లీ వికసించాయి. నీళ్లకు బాగా ఇవతలనే నిలబడి గంతులు వేస్తున్నారు.

ఏటిని చూసి ముసలామె చాలా సంబరపడింది. "ఎంతకాలమాయె ఏరు చూసి!" అంటూ జ్ఞాపకాలు నెమరువేసుకుంది.

అందరూ అలసిపోయి ఇంటికి తిరిగొచ్చారు. అందరి మొహాల్లో ఒక విధమైన సంతృప్తిల్లో అయితే వరాలు భార్య మొహంలో మాత్రం తీవ్రమైన ఆందోళన.

"ఎప్పుడో ఏరు పొంగుతుంది, అప్పుడు మనందరం కొట్టుకొని పోతాం."

పిల్లలు ఉలిక్కిపడ్డారు. వరాలు ఆమె మొహంలోకి చూశాడు. ఆమె మంచంమీద కూర్చోనుంది. ఆమె కళ్ళు శూన్యంలోకి చూస్తున్నట్టుగా ఉన్నాయి. ఆమె కళ్ళల్లో దీపం వెలుతురు ప్రతిఫలిస్తోంది.

ఏమనుకున్నాడో ఏమో వరాలు దగ్గరకొచ్చి ఆమె భుజంమీద చెయ్యి వేశాడు. ఆమె కళ్ళు అతని వైపు తిరిగాయి.

"అందరం కొట్టుకొని పోతాం."

"ఛా! ఏం కాదులే, భయపడకు, భయపడకు", వరాలు ఆమె భుజం తట్టాడు.

అప్రయత్నంగా ఎందుకో అతను కూడా గుమ్మంలోంచి ఏటివైపు చూశాడు. అక్కడనుంచి ఏరు కనిపించడం లేదు. అయితే దాని హెూరు మాత్రం చెవులకు గంభీరంగా వినిపిస్తూనే ఉంది.

ఆ ఏడు ఏటి పొంగు తగ్గేవరకు వరాలు భార్య చూపులు దానివైపే వున్నాయి. అయితే ఏరు మాత్రం తమ ఇంటి దరిదాపులకు కూడా రాలేదు. ఎంతో క్రమశిక్షణ కలిగిన సైనిక బృందంలా ఆ నీళ్లన్నీ ఏకాగ్రతతో ముందుకే సాగిపోయాయిగాని పక్కలకు దురాక్రమణ చేయలేదు.

రోజులు గడిచిపోతున్నాయి. వరాలు పని ఇప్పుడు మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలుగా ఉంది. ముందుగా అనుకున్నట్టే కొట్టం తీసేసి సిమెంటు రేకుల షెడ్డు వేసుకున్నాడు. ఇంటికి కరెంటు కూడా వచ్చింది. దేవుడు మేలు చేస్తే త్వరలో చెల్లెలి పెళ్లి చేసేయాలని ఉన్నాడు.

ఒకరోజు వరాలు ఇంట్లో లేడు. అతని భార్య వంట చేసుకుంటోంది. మరదలు వదినకు సాయం చేస్తోంది. ముసలామె మూలన పడుకుని కునుకు తీస్తోంది. పిల్లలు వీధి బడికెళ్లారు.

అనుకోకుండా ఎవరో తలుపు కొట్టిన చప్పుడయ్యింది.

“ఎవరు?” కేకేసింది వరాలు భార్య.

ఎవరూ సమాధానం చెప్పలేదు.

ఆమె పొయ్యి ముందు నుంచి లేచి వెళ్లి తలుపు తీసింది. తలుపు తీస్తూనే ఆమె గుండె గుభేలుమంది. పెద్ద పెద్ద మీసాలు పెట్టుకుని చూడ్డానికి కఠోరంగా కనిపిస్తున్న నలుగురైదుగురు వ్యక్తులు బయట నిలబడి ఉన్నారు. వాళ్లలో ఒకతని దగ్గర పొడుగాటి తుపాకీ కూడా ఉంది.

“ఇది ఎవరిల్లు?” అందరికంటే ముందున్నతను కరుగ్గా అడిగాడు. తాగినవాడికి మల్లే అతని కళ్లు ఎర్రగా ఉన్నాయి.

వరాలు భార్య గుడ్లప్పగించి చూసింది. అంతేగాని ఆమె గొంతు మాత్రం పెగల్లేదు. అతని కళ్లు చూసి ముందే బెదిరిపోయిందామె.

“ఎవరిల్లు?” గద్దించాడతను.

“వరాలిల్లన్నా! వరాలిల్లు,” తడబాటుగా జవాబిచ్చింది.

“వరాలా? ఏం చేస్తాడు?”

"మగ్గాలు నేస్తామన్నా!"

"మగ్గాలా! సర్సర్లే! రేపటికంతా ఈ ఇల్లు ఖాళీ అయిపోవాల. ఈ స్థలం మాది. తెల్సిందా? రేపటికి ఇల్లు ఖాళీ చేయకపోతే ఎవరూ ఉండరు. జాగ్రత్త!" ఆ మాటనేసి మిగతావాళ్లని వెంటేసుకుని అక్కడ్నుంచి వెళ్లిపోయాడతను.

అతను వెళ్లిపోయాక కూడా బొమ్మలా గుమ్మంలోనే నిలబడి ఉండిపోయిందామె. ఆమె తల తిరుగుతోంది. అలాంటి సంఘటన జీవితంలో ఆమె కెప్పుడూ ఎదురుకాలేదు. మరదలు వెనక నుంచి వచ్చి పట్టుకోకుంటే పడిపోయేదే.

వరాలు ఇంటికి తిరిగొచ్చేదాకా ఆమె గుండె గుండెలో లేదు. కాలు గాలిన పిల్లిలా ఇల్లంతా తిరుగుతోంది. వరాలు రాగానే వణికిపోతూ అతన్ని పట్టుకుని జరిగిందంతా చెప్పింది.

భార్య చెప్పిందాంట్లో వరాలకు తలా తోకా ఏం కనిపించలేదు. ఎవరొచ్చారంటే తెలీదంటుంది. ఇల్లు ఖాళీ చేయమన్నారంటుంది. వరాలు ఆమె చెప్పిందే పదే పదే పదిసార్లు చెప్పించుకున్నాడు. ఆమె చెప్పింది చాలక చెల్లెలి చేత కూడా చెప్పించుకున్నాడు. ఎవరొచ్చారో ఏమిటో అతనికేమాత్రం అర్థం కాలేదు. వెంటనే ఇంట్లోంచి బయటికి పరిగెత్తాడు.

బయట అప్పటికే ఇసకదిబ్బల్లో కాపురం ఉన్న వాళ్లంతా ఒక సమావేశం లాంటిది ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అక్కడ అతనికి తెలిసిందేమిటంటే బుడ్డారెడ్డి వర్గం వాళ్లు అకస్మాత్తుగా వచ్చి అక్కడివాళ్లందర్నీ ఇల్లు ఖాళీ చేయమని బెదిరించారని.

వరాలు పిల్లప్పటికీ ఇప్పటికీ ఆ ఊరు రాజకీయంగా బాగా మారిపోయింది. ఆనాటి సౌమ్యులైన ఊరిపెద్దలు ఇప్పుడు లేరు. ఇద్దరు పెద్ద రెడ్లు ఊరిని నిలువునా చీల్చారు. ఊళ్ళో ఎవరైనా ఏదో ఒక వర్గానికి చెందక తప్పదు. ఒకటి బుడ్డారెడ్డి వర్గం. ఆ నియోజక వర్గం ఎమ్మెల్యేకి బాగా సన్నిహితుడతను. మరొకటి సామంతరెడ్డి వర్గం. ఈ రెండు వర్గాల మధ్య ఎప్పుడూ ఘర్షణ చెలరేగుతూ ఉంటుంది. అదపాదడపా హత్యలు కూడా జరుగుతూ ఉంటాయి.

బెదిరించిన వాళ్లు బుడ్డారెడ్డి వర్గం వాళ్లు కాబట్టి ఇసుక దిబ్బల కాపరస్తులకు మిగిలిన మార్గం ఒక్కటే. సామంతరెడ్డి దగ్గరికి వెళ్లడం. వాళ్లు అదే చేశారు.

సామంతరెడ్డి వాళ్ళు చెప్పినదంతా ఓపిగ్గా విన్నాడు. తర్వాత చిరునవ్వులు చిందించాడు. "బుడ్డారెడ్డి మిమ్మలందరిన్నీ ఖాళీ చేయించి ఆ స్థలంలో ఫ్యాక్టరీ కట్టాలని ఉన్నాడు. అది మనమెందుకు సాగనిస్తాము? ఫ్యాక్టరీ కావాల్నంటే ఇంకో చోటికి పోయి కట్టుకుంటాడు. మీరు మాత్రం ఇళ్లు ఖాళీ చేయొద్దు. ఎవరొస్తారో నేను చూసుకుంటాను," అని హామీ ఇచ్చాడు.

గుంపులోంచి ఒక పెద్ద మనిషి ముందు కొచ్చి – "అన్నా! మేం గొడవలు పడేటోల్లం కాదు, బీదోల్లం. నువ్వు దయచేసి మాకు ఇండ్లకు పట్టాలిప్పించన్నా నీ పేరు చెప్పుకొని బతుకుతాం. ఆ తర్వాత మా జోలికి ఎవరూ రారు!" అన్నాడు.

రెడ్డికి ఆ మాట బాగా నచ్చింది. "సరే! బుడ్డారెడ్డి ఎమ్మెల్యే మనిషి అయితే అయినాడు. మనం మినిస్టర్ దగ్గరికి పోదాం. మీ అందరికీ డీ ఫారాలు నేనిప్పిస్తాను. మరింక వచ్చే ఎన్నికల్లో నేనే ఎమ్మెల్యేగా పోటీ చేస్తున్నాను. మీ ఓట్లన్నీ నాకు వేస్తారా?" అనడిగాడు.

"అయ్యో! ఆ మాట మల్లా అడగాల్నా అన్నా? మేం వేయడం కాదు, ఇంకా వేరేవాండ్ల చేత కూడా వేయిస్తాం. నువ్వు ఎమ్మెల్యే వైతావన్నా. యాభై వేల మెజారిటీతో ఎమ్మెల్యేవౌతావ్".

సామంతరెడ్డి అన్నమాట ప్రకారమే వాళ్లందరికీ డీఫారాలు ఇప్పించగలిగాడు. బుడ్డారెడ్డి వర్గం వాళ్ళ మొహాలు వెలవెలబోయాయి. బుడ్డారెడ్డి ఎమ్మెల్యే మనిషి అయినప్పటికీ సామంతరెడ్డికి మంత్రివర్గం అండదండలున్నాయి. కాబట్టి అన్ని విషయాల్లోనూ మాట నెగ్గించుకు రాగలుగుతున్నాడు. ఎప్పుడో ఆ వర్గభేదాలు ప్రళయంగా మారడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి.

సామంతరెడ్డి అందరికీ డీ ఫారాలు పంచిన రోజు అంతా అట్టహాసంగా వెళ్ళి అతనికి పూలదండలు వేశారు. వరాలు కూడా ఒక పెద్ద పూలదండ వేశాడు. అతని కళ్ళకు సామంతరెడ్డి దేవుడిలా కనిపించాడు. ఆ తర్వాత ఇల్లు ఖాళీ చేయమని బెదిరించడానికి ఎవరూ రాలేదు.

ఎన్నికలు ఇంకా చాలా దూరం ఉన్నాయి. ఈ లోగా బుడ్డారెడ్డివర్గం వాళ్ళకీ, సామంతరెడ్డికీ ఊరిపెత్తనం కోసం వైషమ్యం నానాటికీ పెరిగిపోతోంది. అంతర్గతంగా వాళ్ళ మధ్య రగుల్తున్న త్రేతాగ్ని సెగలు వరాలునింకా అంటలేదు. అతని పరిస్థితి ఇప్పుడు బావుంది. ఆనాటి దుస్సంఘటనని పీడకలగా ఎప్పుడో మర్చిపోయాడు. డీ ఫారం చేతికి రావడంతో ఇక దేనికీ భయపడనవసరం లేదనుకున్నాడు.

బుడ్డారెడ్డి ఫ్యాక్టరీ మాత్రం కట్టగలిగాడు. ముందుగా అనుకున్న స్థలానికి దూరంగా ఏటికి కొంచెం దగ్గరగా వెలిసిందా ఫ్యాక్టరీ. శనగనూనె ఆడించే మిల్లది.

ఫ్యాక్టరీ కట్టిన మరుసటేడు ఏరు మళ్ళీ పొంగింది. పోయిన సారికంటే ఉధృతంగా పొంగింది. నీళ్ళు దాదాపు ఫ్యాక్టరీ గోడ అంచుదాకా వచ్చాయి. అప్పటికి వరాలు పిల్లలు కొంచెం పెద్దవాళ్ళయ్యారు. ఇప్పుడు హైస్కూలుకు వెళుతున్నారు. వరాలు చెల్లెలికి కూడా సంబంధం చూశాడు. ముహూర్తం ఇంకా నిర్ణయించుకోలేదు.

ఏరు పొంగిన సందడి ఊళ్లో మళ్లీ ప్రారంభమైపోయింది. ఊళ్లో జనమంతా ఏరు చూడ్డానికి తరలి వస్తున్నారు. ఇసుక దిబ్బలకి కొంచెం దూరంలో ఏటి ఒడ్డునే మామిడి తోట ఒకటుంది. అది సామంతరెడ్డి వర్గం వాళ్ళది. ఆ తోట యజమాని సామంతరెడ్డికి కుడిభుజం లాంటివాడు. ఏరు పొంగినప్పుడట్లా ఆ తోట యజమాని కొడుకు స్నేహితులందరితో కలిసి మందు పార్టీ చేసుకుంటాడు. ఆ స్నేహితులంరదిలోకి ముఖ్యుడు సాక్షాత్తు సామంతరెడ్డి కొడుకు శేఖర్.

ఎప్పట్లాగే ఆ ఏడు కూడా ఏరు పొంగిన సందర్భంలో మందు పార్టీ జరిగింది. స్నేహితులందరూ చిత్తుగా తాగేశారు. తాగిన మైకంలో శేఖర్‌కీ, తోట యజమాని కొడుక్కి కాలేజీ బ్యూటీ ఎవరనే విషయంలో అనుకోకుండా వాగ్వివాదం ప్రారంభమైపోయింది.

"రేయ్! అయితే నా రజని బాగలేదంటావురా! నీ సరళే కర్రి మొహంది."

"నా సరళని కర్రి మొహం అంటావురా! చూడు నిన్నేం చేస్తానో!" అంటూ తోట యజమాని కొడుకు రివాల్వర్ చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. రాజకీయ నాయకుల కొడుకుల దగ్గర ఎప్పుడూ ఒక రివాల్వర్ ఉండడం ఈ రోజుల్లో ఫ్యాషన్. అందులోనూ అతను తీసుకున్న రివాల్వర్ నిండుగా ఉంది. లైసెన్సు లేని రివాల్వర్ అది.

అతను రివాల్వర్ తీయడం చూసి శేఖర్ కూడా కోపంతో తన రివాల్వర్ బయటికి తీయబోయాడు. అయితే ఆలోగా అతని స్నేహితుడి చేతుల్లో రివాల్వర్ పేలడం, గుండు సూటిగా వెళ్ళి శేఖర్ గుండెలో గుచ్చుకోవడం జరిగిపోయినాయి.

ప్రాణాలు పోయి కట్టెలా తన కాళ్ళ దగ్గర విరుచుకుపడ్డ శేఖర్ని చూశాకగానీ ఆ స్నేహితుడి తలకెక్కిన మత్తు దిగిరాలేదు. తాగిన మైకంలో ఏం చేశాడో అర్థం చేసుకునేసరికి అతని గుడ్లు భయంతో వెళ్ళుకొచ్చేశాయి. కాళ్లూ చేతులూ వణకనారంభించాయి. అప్పటికే అతని మిగతా స్నేహితుల మత్తు కూడా దిగిపోయింది. "ఒరే! ఏందిరా! ఏం చేసినావురా!' గజగజా వణికిపోతూ అంటున్నారు వాళ్లు.

అతను వణికిపోతూనే రివాల్వర్ వాళ్లందరివైపూ పిచ్చివాడిలా తిప్పాడు. "హుష్! ఎవ్వరూ మాట్లాడకండి. ఈ విషయం ఎక్కడైనా బయట చెప్పినారా, చంపేస్తా! పట్టండి, శవాన్ని పట్టండి!" బెదిరించాడు.

ఆ అర్ధరాత్రి నుంచే వానపడ్డం ప్రారంభమైంది. ఎప్పుడో గాని పడని ఉధృతమైన వాన. ఆ రాత్రంతా పడుతూనే వుంది. ఆ మర్నాడు వాన తగ్గే సమయానికి ఇసుక దిబ్బల్లో బుడ్డారెడ్డి కట్టిన ఫ్యాక్టరీ వెనకే బురదలో తేలుతూ ఒక శవం కనిపించింది. ఆ శవం ఎవరిదో తెలుస్తూనే ఊరంతా అలజడి ప్రారంభమైపోయింది.

శేఖర్ శవం దొరికింది బుడ్డారెడ్డి ఫ్యాక్టరీ దగ్గరే కాబట్టి ఆ హత్య చేయించింది బుడ్డారెడ్డే ననే అభిప్రాయం ఊరంతటికీ కలిగింది. ఊరి జనం గుండెలు అరచేత పట్టుకున్నారు. వాన వల్ల పోలీసు కుక్కలు వాసన పసిగట్టడంలో విఫలమయ్యాయి.

కొడుకు శవాన్ని చూస్తూనే సామంతరెడ్డి- నిలువెత్తు మనిషి - ఒక్కసారిగా కూలబడ్డాడు. అంతలోకే పళ్లు పటపటా కొరుకుతూ మహోద్రేకంతో లేచి నిలబడిపోయాడు. "పొండి, నా కొడుకుల్ని నాశనం చేయండి. బుడ్డారెడ్డి మనుషులు ఎక్కడ కనిపిస్తే అక్కడ అడ్డంగా నరికిపారేయండి!" అంటూ ఆదేశమిచ్చేశాడు.

ఇంకేముంది, ఊళ్ళో గగ్గోలు చెలరేగిపోయింది. శేఖర్నెవరో చంపేశారన్న వార్త విన్న వెంటనే బుడ్డారెడ్డి మనుషులు ఇళ్లకు తాళాలు వేసుకుని అప్పటికే పరారీ అయిపోయారు. మిగిలింది ఊరి జనం మాత్రమే. బజార్లోని ప్రతి అంగడి షట్టరూ దించేశారు. సామంతరెడ్డి మనుషులు ఊరిమీద పడ్డారు. బుడ్డారెడ్డి వర్గం వాళ్ళ అంగడని అనిపించిన చోటల్లా తలుపులు పగలగొట్టి లోపలికి దూరారు. పెద్ద పెద్ద జవుళీ షాపులు తగలబడిపోయాయి. టీ.వీలు. టేప్ రికార్డర్లు ఎవరు పడితే వాళ్లు దోచుకున్నారు. ఒక సినిమా హాలు కాల్చేశారు. స్వయంగా బుడ్డారెడ్డి ఇంటికి సమీపంలోనే నాటు బాంబులు పేలాయి. ఎవరికీ దెబ్బలు తగల్లేదు. కొన్ని చోట్ల హత్యాప్రయత్నాలు జరిగాయి.

ఇసక దిబ్బల్లో బుడ్డారెడ్డి ప్యాక్టరీ కూడా తగలబడిపోయింది. మేనేజర్తో సహా ఫ్యాక్టరీలో పనిచేస్తున్నవాళ్ళు పారిపోయారు. అందినవాళ్ళు అందినట్టుగా కేన్లకు కేన్లు వేరుశెనగ నూనె ఇళ్ళకు పట్టుకెళ్లిపోయారు. అలాంటి వాళ్లలో వరాలు చెల్లెలు కూడా ఉంది. ఆమె రెండు కేన్లు పట్టుకొచ్చింది. తమాషా చూడ్డానికి వెళ్లినట్టే వెళ్ళి ఆ కేన్లు పట్టుకొచ్చిందామె.

వరాలు భార్య అది చూసింది.

"పాడు ముండా! అవెందుకు తెచ్చినావే!" అంది వణికిపోతూ.

"ఫో, వదినా! అందరూ లారీల్లో వేసి కొండబోతాన్నారు. నేను రెండు కేన్లు తెచ్చినానంతే!" నవ్వుతూ అందామె.

ముసలామె కూడా మనవరాలికే సపోర్టిచ్చింది. "పిల్లదాన్ని ఏమనాకే! సామంతరెడ్డి మనకోసం ఎంత చేసినాడేంది లెక్క. ఆ నా బట్ట బుడ్డారెడ్డికి కావాల్సిందే ఇదంతా! వరాలుకి కూడా ఏం చెప్పాకు!" అంటూ ఆంక్ష పెట్టింది.

ఆ సాయంకాలమే వరాలు ఇంటిముందు పోలీసు జీపు ఆగింది. ఫ్యాక్టరీ కాల్చిన వాళ్ల గురించి ఆరాలు తీస్తూ వస్తున్నారు వాళ్లు.

"ఏయ్! ఎవరు లోపల? బయటకు రండి?"

వరాలు ఇంట్లోంచి బయటికి వచ్చి ఎస్సైకి నమస్కారం పెట్టాడు.

"నమస్కారంసార్!"

"రేయ్ ఎవర్రా ఫ్యాక్టరీ కాల్చింది."

"నాకు తెలీదు సార్!"

"పిలు, ఇంట్లో ఆడోల్లని బయటికి పిలు!"

ఆడవాళ్ళు బిక్కు బిక్కుమంటూ బయటికొచ్చారు.

"మర్యాదగా చెప్పండి. ఫ్యాక్టరీ నుంచి నూనె తెచ్చారా? లేదా?"

ఆ ప్రశ్న వింటూనే వరాలు భార్య బిర్రబిగుసుకుపోయింది.

"మేమా! ఎవరు సార్ చెప్పింది? నూనె ఎవరు తీసుకెళ్లారో మాకు తెల్వనే తెల్వదు!" అన్నాడు వరాలు.

యస్సై వరాలు కళ్లల్లోకి సూటిగా చూశాడు. ఆ కళ్ళల్లో అతనికి నిజాయితీ కన్పించింది. దాంతో కొంచెం తగ్గి తిరిగి వెళ్ళిపోవడానికి సిద్ధమైనవాడల్లా ఎందుకో వరాలు భార్య వంక చూశాడు. దాంతో ఆమె మరింత కంగారు పడిపోయింది. ఆమె వాలకం యస్సైకి అనుమానం కలిగించింది.

"నిజం చెప్పండి. ఇంట్లో నూనె కేన్లు కనిపించాయా మీ చర్మం వొల్చేస్తాను."

ఆ బెదిరింపుతో అసలు దొంగ బయటపడిపోయింది. వరాలు చెల్లెలు బిత్తర చూపులు చూస్తూ, "మేం తెచ్చింది రెండు కేన్లే సార్! అందరూ లారీలు లారీలు కొండబోయినారు!" అనేసింది.

వరాలు చివాల్న తల తిప్పి చెల్లెలి వంక నమ్మ శక్యం కానట్టు చూశాడు. వెనకనుంచి యస్సై అతని మెడ పట్టుకున్నాడు. "దొంగ నా కొడకా! అబద్ధాలు చెబ్తావా?"

"సార్ నిజంగానే తప్పు చేయలేదు సార్! నాకేం తెలియదు!"

"ఛుప్! నోర్ముయ్! పద జీపెక్కు!"

ఊళ్ళో జరిగిన విధ్వంసకాండకు పోలీసులు మొత్తం నలభైమందిని అరెస్టు చేశారు. వాళ్ళల్లో వరాలొకడు. పది కేసులు అతని మీద రిజిస్టరయ్యాయి. దొమ్మీ, దోపిడీ, దహనకాండ, హత్యా ప్రయత్నం – రెండు కేన్ల వంట నూనెకు బదులుగా ఇన్ని కేసులు అతనిమీద బనాయించారు.

కేసు విచారణ పేరుతో వరాలు నెలరోజులు జైల్లో పడున్నాడు. పోలీసులు అతని భార్యను కూడా అతన్ని చూడనివ్వలేదు. సామంతరెడ్డి తమకు డీఫారాలు ఇప్పించడమే

ఇప్పుడతనికి ప్రాణంమీదికి తెచ్చింది. ఆ సహాయం పొందినందుకు అతన్ని పోలీసులు సామంతరెడ్డి మనిషి కిందే జమ కట్టేశారు.

సామంతరెడ్డి ఏర్పాటు చేసిన లాయరు ముద్దాయిలందర్నీ బెయిలుమీద విడిపించాడు. జైలు నుంచి వరాలు నేరుగా ఇంటికి వెళ్ళలేదు. సామంతరెడ్డి దగ్గరికి వెళ్ళాడు. "అన్నా! నేనే తప్పు చేయలేదన్నా! పోలీసులు నామీద యేందేందో కేసులు పెట్టినారన్నా!" అంటూ భోరుమని ఏడ్చేశాడు.

సామంతరెడ్డి అతని భుజం తట్టాడు.

"నీ పేరు?"

"వరాలన్నా వరాలు."

"నీకేం భయం లేదు, వరాలూ! పోలీసులు నీ మీదనే కాదు, మా వాళ్ళింకా ముప్పై తొమ్మిది మంది మీద కేసులు బనాయించినారు. నా మాటిను, ప్రతి వాయిదాకి తప్పకుండా వెళ్ళు! నిన్ను విడిపించే పూచీ నాది. సరేనా?"

"ఏమోన్నా! నిన్నే నమ్ముకుండేటోణ్ణి!।" అని చెప్పి బరువెక్కిన మనసుతో వరాలు ఇంటికొచ్చాడు.

ఇంటి పరిస్థితి అస్తవ్యస్తంగా ఉంది. పిల్లలు కూడా బిక్కచచ్చిపోయున్నారు. ఇంట్లో పొయ్యి వెలిగించి రెండు రోజులైంది. వరాల్ని చూడగానే ఇంటిల్లిపాదీ అతన్ని చుట్టుకుని భోరుమన్నారు.

సామంతరెడ్డి సలహా ప్రకారమే వరాలు ప్రతి వాయిదాకూ కోర్టుకు హాజరవుతున్నాడు. అతనిమీద కేసు కొట్టేస్తారని లాయరు హామీ ఇస్తున్నాడు.

అది అలా ఉండగా ఒక రోజు బుడ్డారెడ్డికి బాగా కావాల్సిన వ్యక్తి ఇంటిమీద సామంతరెడ్డి మనుషులు దాడి చేశారు. ఆ మనిషి ఎలాగో ప్రాణాల్తో బయటపడ్డారు.

అది జరిగిన మర్నాడే వరాలు ఇంటికో పోలీసు కానిస్టేబుల్ వచ్చాడు. "వరాలు నువ్వే కదా! పోలీసు స్టేషన్‌కి పద."

"నేనేం చేశాను?" అన్నాడు వరాలు.

"అదంతా నాకు తెలీదు. యస్సై నిన్ను పిల్చుకోని రమ్మన్నాడు."

వరాలు పోలీసు స్టేషన్‌కే వెళ్లడానికి నిరాకరించాడు.

"నేను రాను."

"నీ ఇష్టం. తర్వాత బాధపడతావ్?"

"ఈసారి నా మీదేం కేసు పెట్టబోతావున్నారో నాకు తెల్సు. తప్పు చేసినోల్లని పట్టుకోండయ్యా!"

"మేం పట్టుకునేదేంది? సామంతరెడ్డే నీ పేరు రాసుకోమని చెప్పినాడు."

"సామంతరెడ్డా?!" వరాలు నోరు తెరిచాడు.

"మరేందనుకుంటావుండావు? రాజకీయాల్లో అయ్యి మామూలే. చేసేటోల్లు వేరే ఉంటారు. ఫలానా వాళ్ల పేర్లు రాసుకోమని నాయకులే చెప్తారు. నువ్వింకా పిచ్చోడివి. నీకేం తెలిసినట్టు లేదు."

వరాలు నిర్ఘాంతపోయి వింటున్నాడు.

కానిస్టేబుల్ విసుక్కున్నాడు. "వస్తే రా! లేదంటే ఆ మాట యస్సైతో పోయి చెప్తాను. ఆ తర్వాత యస్సయ్యే వచ్చి నిన్ను తన్ని యీడ్చుకొని బోతాడు."

వరాలు నెమ్మదిగా తేరుకొని "నేను రాను!" అన్నాడు అస్పష్టంగా.

"నీ ఇష్టం," అని కానిస్టేబుల్ సైకిలెక్కి వెళ్లిపోయాడు.

వరాలు నిద్రలో నడుస్తున్నవాడిలా ఇంట్లోకి వెళ్లాడు. అక్కడ జరిగిన సంభాషణంతా అతని భార్య వింటూనే వుంది. "ఏరు పొంగుతాదని చెప్పినానా! అందరం కొట్టుకొని పోతాం!" అందామె మగతగా.

వరాలు ఆమె మాటలు వినిపించుకోలేదు. నేరుగా వెళ్లి ముసలామె ముందు కూలబడ్డాడు. "నాయనమ్మా! నీ కట్టె ఈడ కాలదు నాయనమ్మా! ఇంకో చోటికి తీస్కపోతా రా!" అన్నాడామె చేతులు పట్టుకుని.

ఆ వయసులో కూడా ముసలామె కళ్లలో ఇంకా కన్నీళ్లు మిగిలే ఉన్నాయి.

వరాలు చెల్లెలి దగ్గరికి వెళ్లాడు. "నీ పెళ్లి కూడా ఇక్కడ జరగదమ్మా! యాడ్నించి వచ్చినామో ఆటికే పోదాం, పద!"

అతని భుజం మీద నెమ్మదిగా ఒక చెయ్యి పడింది. వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. భార్య. ఆమె కళ్ళల్లోంచి కన్నీళ్ళు జలజలా రాలిపోతున్నాయి.

పిల్లలు జాలిగా వాళ్లిద్దరి దగ్గరా చేరారు.

వరాలు ఇల్లూ, వాకిలి వదిలేసి వెళ్లిపోయిన విషయం సామంతరెడ్డికి ఆలస్యంగా తెలిసింది.

"యాడికి పోయినాడ్రా వాడు?"

"ఏమోన్నా! ఎవరికీ చెప్పనేల్యా!" రాత్రికి రాత్రి పరారీ అయిపోయినాడు.

"నా కొడుకు చంపినాడు గదరా! బెయిలుమీంద వాన్ని విడిపించడం తప్పైపాయ. ఇప్పుడు వాని బదులుగా వాయిదా కెవడు బోతాడ్రా?"

"నువ్వు చెప్పన్నా!"

"నన్నడుగుతావేందిరా ఎర్రినాకొడకా! ఎవడ్నో ఒకడ్ని నువ్వే చూడు!"

"మేజిస్ట్రేటు కనుక్కోడా అన్నా?"

"నలభైమందిలో ఒకడు మారిపోతే నేనే కనుక్కోలేను. మేజిస్ట్రేటు కేమన్నా మూడో కన్నుందా? పోరా నా కొడకా! ఎవర్నో ఒకణ్ణి చూడు!"

ఆ ఏడు అలా పొంగిన పెన్న నెమ్మదిగా ఉపశమించింది. మళ్ళీ కొంతకాలం దానికి సుషుప్తి. మూడేళ్లకో నాలుగేళ్లకో మళ్లీ పొంగుతుంది. మళ్లీ కొన్ని కథలు దాని వరదలో కొట్టుకుపోతాయి.

మరోసారి.

మరో రోజు.

అంతవరకూ ఆ ఊరి జనం పెన్నానది పొంగుకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు.

ఆంధ్రప్రభ, సచిత్రవారపత్రిక, ఏప్రిల్ 1995